

Модул 10 на електронното обучение по ДДС

ПРАВО НА ПРИСПАДАНЕ

Най-важното от курса

Това е полезно обобщение на най-съществената информация от курса.

Този курс за електронно обучение се основава на законодателството за ДДС в ЕС, което е в сила от 1.1.2020 г. (валидно за Директивата на ЕС за ДДС, Директивата на ЕС за възстановяване на ДДС и Регламента на ЕС за изпълнение за ДДС).

Този модул представлява част от по-обхватен курс по ДДС, който се състои от следните нива:

- Въведение
- Територия
- Данъчно задължено лице
- Операции
- Място на облагаемите операции
- Цифрови услуги и режим за съкратено обслужване на едно гише (MOSS)
- Данъчно събитие и данъчна основа
- Ставки
- Освобождавания
- **Право на приспадане**
- Възстановяване
- Задължения

Този курс отговаря на въпросите: „**Кой може да приспада?**“, „**Какво може да се приспада?**“ и „**Кога може да се приспада?**“. „**Къде може да бъде приспадат?**“.

1. Учебни цели

В края на обучението вие ще знаете:

- **кой може да приспада:** само данъчно задължени лица, осъществяващи облагаеми операции, и някои освободени операции, могат да приспадат платен ДДС;
- **какво се приспада:** може да се приспада само платен ДДС, като са необходими корекции в първоначално приспадания платен ДДС, за да отразяват промяната в облагаемата употреба в рамките на определен период;
- **кога се приспада:** правото на приспадане възниква, когато ДДС стане изискуем;

- че комбинацията от операции със и без правото на приспадане води до **пропорционално приспадане** на частта, която се отнася за операциите, за които има право на приспадане;
- как да разграничавате платен ДДС, **подлежащ на приспадане** и **неподлежащ на приспадане**, при освободени и обложени операции и свързаното право да се приспада платения ДДС;
- други **ограничения** върху правото на приспадане;
- необходимостта от **коригиране** на приспаданията;
- как да упражнявате правото на приспадане чрез **изваждане** или **възстановяване**.

2. Дефиниции

Платен данък: Платеният ДДС (ДДС по получени доставки) е данъкът, който е платен от данъчно задължено лице за стоки и услуги, закупени за неговите стопански дейности. При системата на нетния данък върху добавената стойност е важно за данъчно задълженото лице да има право да приспадне платения при предишната операция ДДС.

Начислен данък: Начисленият ДДС (ДДС по извършени доставки) е ДДС, който данъчно задълженото лице начислява на своите клиенти при продажбата на стоки и услуги. Само платеният данък може да бъде приспаднат.

Обложени с данък операции: Това са облагаеми операции, за които е наложен ДДС.

Освободени операции с право на приспадане: Освободени операции, като например доставката на стоки за износ и вътреобщностната доставка на стоки, дават правото за приспадане на платения ДДС, който се отнася за тези операции.

Освободени операции без право на приспадане: Освободени операции, свързани с някои дейности в обществен интерес, например болнични и медицински грижи или други дейности като хазарт, доставка на пощенски марки на номинална стойност или доставка на бандероли, не дават право на приспадане на платен ДДС, свързан с тези операции.

Данъчно задължено лице: Всеки, който редовно и независимо извършва икономическа дейност.

Данъчно незадължени юридически лица: Някои категории юридически лица, като например обществени организации и холдинги без икономическа дейност.

Лице платец: Лице, задължено по закон да заплати ДДС на данъчните органи.

Краен потребител: Крайният потребител на завършен продукт, който носи пълната тежест на данъка.

ДДС – Право на приспадане: най-важното от курса, юни 2020 г./*Актуализирано с оглед оттеглянето на Обединеното кралство, 2019 г.

3. Кой може да приспада?

- Данъчно задължени лица, които осъществяват данъчно обложени операции и някои освободени операции, могат да приспаднат ДДС, свързан със следните операции: покупка на стоки или услуги;
- придобиване на стоки и
- внос на стоки.

Принципът на нетния ДДС гарантира, че данъкът ще бъде изчислен само върху добавената стойност и че данъчно задължените лица по веригата на доставките могат да приспаднат данъка, платен при предишни операции.

Съществуват **два вида освободени операции:**

- такива, които дават право на приспадане (обложени операции и освободени операции с право на приспадане), и
- такива, които не дават право на приспадане (**освободени операции без право на приспадане**).

4. За какво се приспада?

ДДС върху стоки или услуги, които данъчно задълженото лице е закупило, придобило или внесло, и които са **използвани за облагаеми операции, може да бъде приспаданат.**

В случай на:

- доставка на стоки или услуги: ДДС, който е дължим или платен;
- вътреобщностно придобиване на стоки: дължим ДДС; внос на стоки: ДДС, който е дължим или платен.

Приспадането на ДДС **се прилага и** за онези **освободени операции, които дават правото на приспадане**, но само за споменатите в чл. 169.

Ако се използват за лично потребление или за освободени операции без право на приспадане, тогава няма право на приспадане на ДДС.

В случай на недвижимо имущество, което е част от стопанските активи на данъчно задължено лице и се използва както за целите на дейността на данъчно задълженото лице, така и за негово лично ползване, разходите за ДДС във връзка с това имущество се приспадат в съответствие с принципите, посочени в членове 167а, 168, 168а, 169, 173. ДДС подлежи на приспадане само до тази част от имуществото, която се използва за целите на дейността на данъчно задълженото лице.

5. Кога се приспада?

Правото за приспадане на ДДС по принцип възниква в момента, в който **данъкът, подлежащ на приспадане, стане изискуем.**

Като общо правило, данъчното събитие възниква, когато са изпълнени всички правни условия ДДС да стане изискуем. Държавите членки могат да предвидят, в рамките на незадължителен режим, правото на приспадане на данъчно задължено лице, чийто ДДС става изискуем единствено в съответствие с чл. 66(б), да се отложи, докато ДДС върху доставените стоки или услуги бъде платен на доставчика (чл. 167, 167а).

6. Къде да се приспада?

Правото за приспадане на платен ДДС може да се упражнява само **в държавата членка, в която облагаемата операция, за която е начислен ДДС, се е осъществила.**

Следователно **приспадането на ДДС няма да създаде проблеми, ако данъчно задълженото лице** е обложено с ДДС **в държавата членка, в която то е установено** или идентифицирано за целите на ДДС.

Пример: Данъчно задължено лице в държава членка А закупува стоки, за да ги продава на своите клиенти, и получава фактура с ДДС. В този случай данъчно задълженото лице може да предаде декларация по ДДС в държавата членка, в която е установено. С тази декларация той може да предяви правото си за приспадане на платен ДДС.

За данъчно задължени лица, които **не са установени в държавата членка, в която трябва да платят ДДС**, е приета специална директива, която определя правила за възстановяването на ДДС (Директива 2008/9/ЕО и 86/560/ЕИО). Тази директива е валидна за заявления за възстановяване, подадени от 2010 г. нататък.

За повече информация вижте курса „Възстановяване на ДДС“.

7. Каква сума може да се приспадне?

Уравнението за изчисляване на размера на ДДС, който е действително дължим на данъчните органи, включва ДДС, подлежащ на приспадане: начисления ДДС минус платения ДДС е равно на нетната сума, която се дължи или е за възстановяване.

Начислен ДДС – платен ДДС = нетна сума за плащане или за възстановяване

Начислен ДДС = данъчната основа на обложени с данък операции * ставката за ДДС

Платен ДДС = сума на ДДС за приспадане

При **доставката на стоки или услуги** ДДС за плащане на данъчните администрации представлява нетната сума, получена от **начисления ДДС минус платения ДДС.**

ДДС – Право на приспадане: най-важното от курса, юни 2020 г./*Актуализирано с оглед оттеглянето на Обединеното кралство, 2019 г.

В случая с **вътреобщностно придобиване** купувачът **може да приспадне платения ДДС**. Това означава, че данъчната позиция е неутрална. Тази система гарантира, че операцията се облага в държавата членка, където стоките са изразходвани или използвани.

Пример: Мебели, изпратени от Латвия в Литва. Цена на мебелите: 1 000 евро. Купувачът трябва да плати ДДС при придобиването. Ставката за ДДС е 20%. Купувачът може да приспадне 200 евро платен ДДС. В същото време той може да приспадне ДДС, дължим при придобиването, като платен ДДС, който е 200 евро. Това означава, че данъчната позиция е неутрална: € 1 000 x 20% (€ 200) - € 200 = 0.

Понякога обаче купувачът няма право на приспадане, което ще доведе до данъчно задължение.

При **внос на стоки** купувачът трябва да плати ДДС при внос. В същото време **той може да приспадне ДДС, платен при внос, като платен ДДС**. (Забележете, че ако внесете дрехи, все пак ще бъдете задължени да платите ДДС при вноса, но няма да имате право на приспадане).

За да упражни правото си на приспадане, данъчно задълженото лице трябва да има документ, като фактура или документ за внос, или да изпълни други формалности (условията са описани в чл. 178).

В някои ситуации приспадания на ДДС ще **трябва да се коригират**, ако употребата на капиталови стоки се променя в рамките на известен период. Корекцията трябва да **бъде разпределена за минимален период за корекции от пет години**, както е определено в Директивата за ДДС, или за недвижимо имущество – за продължителен период, определен от държавите членки, но не повече от 20 години.

Може да бъдат нужни корекции поради промени в цената или промени в употребата.

Достъп до неограничените курсове за електронно обучение можете да намерите чрез уебсайта EUROPA: https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview_en.

Имайте предвид, че това е кратко практическо резюме на най-съществената информация от курса. Само законодателството на Европейския съюз, публикувано в Официален вестник на Европейския съюз, се смята за автентично. Комисията не поема никаква отговорност или задължения по отношение на обучението.